

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 22 stycznia 1998 r.

w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego.

Na podstawie art. 85 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Przepisom rozporządzenia podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w przedszkolach, szkołach i innych placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357), zwani dalej „nauczycielami”, jeżeli byli nauczycielami mianowanymi w chwili popełnienia czynu stanowiącego uchybienie godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6 ustawy.

§ 2. 1. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli właściwe są komisje dyscyplinarne pierwszej i drugiej instancji, zwane dalej „komisjami”.

2. Komisje rozpatrują również odwołania od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków nauczyciela, wydanych na podstawie art. 83 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357), zwanej dalej „ustawą”.

§ 3. 1. Postępowanie dyscyplinarne za czyn podlegający ukaraniu w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia może być prowadzone równocześnie z tym postępowaniem. Komisja może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia. Komisja może w każdej chwili podjąć i kontynuować zawieszony postępowanie dyscyplinarne.

2. Orzeczenie wydane w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

§ 4. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czynności wyjaśniające nie potwierdziły popełnienia przez nauczyciela zarzucanego przewinienia,
- 2) popełnione przewinienie nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela,
- 3) za popełnione przewinienie nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy,
- 4) nauczyciel, który popełnił przewinienie, nie był nauczycielem mianowanym w chwili popełnienia czynu,
- 5) nauczyciel zmarł,
- 6) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej, o którym mowa w art. 81 ust. 1 ustawy,
- 7) właściwy publiczny zakład opieki zdrowotnej stwierdził chorobę psychiczną nauczyciela w chwili popełnienia przewinienia, która wykluczała lub ograniczała świadomość popełnienia lub oceny czynu.

2. Komisja uchyla postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli podstawą umorzenia postępowania była śmierć nauczyciela, a z wnioskiem o uwolnienie go od zarzutów wystąpił jego małżonek, rodzeństwo, krewny lub powinowaty w linii prostej. W takim przypadku postępowanie dyscyplinarne toczy się dalej z udziałem obrońcy ustanowionego przez wnioskodawcę lub z urzędu przez przewodniczącego komisji.

§ 5. 1. Rozprawa dyscyplinarna jest jawna.

2. Przewodniczący składu orzekającego może wyłączyć jawność rozprawy w całości lub w części na wniosek stron albo z własnej inicjatywy, ze względu na moralność, porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.

3. W razie wyłączenia jawności mogą być obecne na rozprawie po dwie osoby wskazane przez obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego.

§ 6. 1. Orzeczeń komisji nie podaje się do wiadomości publicznej.

2. Orzeczenia ogłaszane są jawnie.

Rozdział 2

Skład, tryb powoływania i właściwość komisji dyscyplinarnych

§ 7. 1. Członków komisji powołuje się na okres kadencji trwającej 4 lata, z zastrzeżeniem § 8 ust. 4, spośród mianowanych nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 ustawy, zwanych dalej „szkołami”.

2. Członkami komisji mogą być również nauczyciele zatrudnieni w urzędach organów administracji rządowej

na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych.

3. Członków komisji, w tym przewodniczącego i jego zastępców, powołuje, odwołuje i ustala ich liczbę oraz funkcje, wojewoda lub właściwy minister, przy którym ta komisja działa, zwani dalej „organem, przy którym działa komisja”, w porozumieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli. Kandydatów wraz z podaniem uzasadnienia zgłaszają organy administracji rządowej lub samorządowej oraz rady pedagogiczne szkół. Kandydaci powinni uzyskać pozytywną opinię rady pedagogicznej szkoły, w której są zatrudnieni. Obowiązek uzyskania opinii rady pedagogicznej nie dotyczy nauczycieli, o których mowa w ust. 2.

4. Liczba członków komisji powinna być taka, żeby zapewniała sprawne i wnikliwe rozpatrywanie spraw z uwzględnieniem przepisu § 11.

§ 8. 1. Członka komisji można odwołać przed upływem kadencji tylko na jego wniosek, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Członek komisji nie może pełnić swoich obowiązków, jeżeli przeciwko niemu toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne; w razie gdy wszczęte postępowanie zakończy się prawomocnym orzeczeniem skazującym, członek komisji traci mandat z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.

3. Członek komisji traci również mandat, gdy w jego zatrudnieniu zajdą zmiany powodujące utratę warunków do powołania na członka komisji. Członek komisji przechodzący w czasie trwania kadencji komisji na emeryturę lub rentę zachowuje mandat do końca kadencji.

4. W razie zmniejszenia się składu komisji można dokonać jego uzupełnienia w czasie trwania kadencji komisji. Mandat nowego członka komisji wygasa z upływem jej kadencji.

5. Członkowie komisji pełnią swoje obowiązki do czasu powołania nowej komisji.

§ 9. 1. Na członków komisji należy powoływać nauczycieli, o których mowa w § 7 ust. 1 i 2, cieszących się autorytetem, o wysokich walorach moralnych oraz posiadających co najmniej pięcioletni staż pracy pedagogicznej w szkole.

2. Nie można pełnić obowiązków członka komisji dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

§ 10. 1. Właściwość miejscową komisji ustala się według miejsca zatrudnienia obwinionego w chwili popełnienia czynu.

2. Jeżeli w jednej sprawie o uchybienie godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela odpowiada kilku nauczycieli, dla których właściwe są różne komisje, do rozpoznania sprawy dyscyplinarnej wszystkich obwinionych właściwa jest komisja wyznaczona przez Ministra Edukacji Narodowej.

§ 11. 1. Komisja pierwszej instancji orzeka w składzie trzyosobowym.

2. Komisja drugiej instancji orzeka w składzie:

- 1) trzech członków, gdy komisja pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą określoną w art. 76 ust. 1 pkt 1—3a ustawy,
- 2) pięciu członków, gdy komisja pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą określoną w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy.

3. Przewodniczącym składu orzekającego jest przewodniczący komisji albo wyznaczony przez niego zastępca.

4. Do składu orzekającego, o którym mowa w ust. 1 oraz w ust. 2 pkt 1, powinien wchodzić co najmniej jeden nauczyciel tego samego typu szkoły, w której zatrudniony jest obwiniony, a do składu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, co najmniej dwóch nauczycieli.

5. Do składu orzekającego komisji nie mogą być wyznaczeni członkowie, którzy poprzednio brali udział w sprawie w jakimkolwiek charakterze.

§ 12. 1. Przewodniczący komisji kieruje pracami komisji, a w szczególności:

- 1) zaznajamia się z każdą sprawą wpływającą do komisji,
- 2) ustala składy orzekające, powołuje przewodniczącego składu, jeżeli sam nie przewodniczy składowi, oraz wyznacza termin pierwszego posiedzenia składu,
- 3) zapewnia szybki i sprawny przebieg postępowania dyscyplinarnego, a także zgodność postępowania z obowiązującymi przepisami.

2. W razie niemożności pełnienia obowiązków przez przewodniczącego komisji przez okres dłuższy niż dwa miesiące, organ, przy którym działa komisja, powierza pełnienie obowiązków przewodniczącego jednemu z jego zastępców na czas niezbędny dla prawidłowego działania komisji.

Rozdział 3

Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i obrońca

§ 13. 1. W celu przeprowadzenia czynności mających ustalić zasadność zarzutu uchybienia godności zawodu lub obowiązkowi nauczyciela oraz okoliczności przewinienia, organ, przy którym działa komisja, wyznacza rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców spośród pracowników zatrudnionych odpowiednio w kuratorium oświaty, Ministerstwie Edukacji Narodowej oraz Ministerstwie Kultury i Sztuki.

2. Do zadań rzecznika dyscyplinarnego wyznaczonego przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, należy w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowania wyjaśniającego na polecenie organu, który go wyznaczył,
- 2) składanie wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego do komisji albo umarzanie postępowania wyjaśniającego,
- 3) uczestniczenie w rozprawach dyscyplinarnych w charakterze strony,
- 4) wnoszenie zażaleń na postanowienia i odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do komisji dyscyplinarnej drugiej instancji,
- 5) składanie podań do właściwego ministra o wniesienie rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Do zadań rzecznika dyscyplinarnego wyznaczonego przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna drugiej instancji, należy w szczególności:

- 1) analizowanie dokumentacji spraw odwoławczych,
- 2) uczestniczenie w rozprawach dyscyplinarnych w charakterze strony,
- 3) składanie podań do właściwego ministra o wniesienie rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Rzecznik dyscyplinarny wykonuje zadania, o których mowa w ust. 2 i 3, przy pomocy swoich zastępców.

§ 14. 1. Organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców, może odwołać ich w każdym czasie.

2. Rzecznik dyscyplinarny powinien być wyłączony z udziału w sprawie, jeżeli zachodzą okoliczności określone w § 11 ust. 5 i § 28 ust. 1. O wyłączeniu rozstrzyga i w razie wyłączenia wyznacza innego rzecznika dyscyplinarnego organ, przy którym działa komisja. Wyłączenie następuje na żądanie rzecznika, na wniosek obwinionego, jego obrońcy lub z urzędu.

3. Czynności rzecznika dyscyplinarnego, który został wyłączony z udziału w sprawie, dokonane zanim nastąpiło wyłączenie, pozostają w mocy. Organ, o którym mowa w ust. 2, lub skład orzekający w sprawie może postanowić o ponownym przeprowadzeniu określonych czynności przez nowego rzecznika dyscyplinarnego.

§ 15. 1. Wniosek rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub jego postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo wniesienie zażalenia lub odwołania, a także złożenie podania, o których mowa w § 13 ust. 2, wymaga zatwierdzenia przez organ, który wyznaczył rzecznika dyscyplinarnego w sprawie.

2. Rzecznik dyscyplinarny może odstąpić na rozprawie od wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w całości lub w części jedynie wówczas, gdy

na rozprawie wyjdą na jaw nowe okoliczności, które zmieniają, w sposób istotny, faktyczny lub prawny stan sprawy.

§ 16. 1. Za obwinionego uważa się nauczyciela, któremu doręczono zawiadomienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

2. Obwinionego nie uważa się za winnego zarzucanego przewinienia, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina stwierdzona prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym.

3. Obwinionemu przysługuje prawo do obrony w toku postępowania wyjaśniającego i w postępowaniu przed komisją na zasadach określonych w rozporządzeniu.

4. Nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

§ 17. 1. W postępowaniu wyjaśniającym i w postępowaniu przed komisją obwiniony ma prawo ustanowić obrońcę. Obrońcą nie może być członek komisji, przed którą toczy się sprawa.

2. Przewodniczący komisji na wniosek obwinionego lub z własnej inicjatywy może wyznaczyć obrońcę z urzędu. Organ, przy którym działa komisja, może sporządzić listę obrońców z urzędu na daną kadencję.

3. Zawiadomienie o ustanowieniu obrońcy lub wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu powinny być nadesłane do komisji, przed którą toczy się postępowanie, nie później niż na 7 dni przed rozprawą. Po tym terminie przewodniczący komisji może wyznaczyć obrońcę z urzędu, który bierze udział w rozprawie.

4. Obwiniony może mieć jednocześnie nie więcej niż dwóch obrońców.

5. Obrońca obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym się dowie w związku z wykonywaniem czynności obrońcy.

6. Osoba powołana w charakterze obrońcy z urzędu może odmówić podjęcia się obrony tylko z ważnych powodów.

7. O ustanowieniu obrońcy w postępowaniu wyjaśniającym obwiniony zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego.

Rozdział 4

Postępowanie wyjaśniające

§ 18. 1. Organ, przy którym działa komisja, po otrzymaniu wiadomości o uchybieniu godności zawodu lub obowiązkowi nauczyciela albo o toczącym się przeciw niemu lub zakończonym postępowaniu karnym niezwłocznie poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia obwinionego, dyrektora szkoły, w której obwiniony jest zatrudniony, albo organ prowadzący szkołę, jeżeli obwinionym jest dyrektor szkoły, a także organ, przy którym działa komisja.

3. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny może przesłuchiwać świadków i biegłych oraz zbierać i przeprowadzać wszelkie dowody konieczne dla wyjaśnienia sprawy.

4. O terminie i miejscu przeprowadzania czynności podejmowanych w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osoby i organy, o których mowa w ust. 2, oraz obrońcę obwinionego, jeżeli został ustanowiony.

5. W postępowaniu wyjaśniającym należy przesłuchać obwinionego oraz umożliwić mu złożenie wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla sprawy. Obwiniony i jego obrońca mają prawo zgłosić wniosek o przesłuchanie wskazanych przez nich świadków i o przeprowadzenie innych dowodów. Obwiniony ma prawo zapoznać się z materiałami zebranymi w postępowaniu wyjaśniającym oraz złożyć dodatkowe wyjaśnienia w sprawie. Obwiniony ma również prawo odmówić złożenia wyjaśnień.

6. Odmowa złożenia wyjaśnień przez obwinionego lub niezłożenie wyjaśnień z przyczyn leżących po stronie obwinionego nie stanowią przeszkody w złożeniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

7. Jeżeli przeciwko obwinionemu toczy się lub zostało zakończzone postępowanie karne, w związku z którym wszczęto postępowanie wyjaśniające, rzecznik dyscyplinarny może odstąpić od przesłuchiwania świadków i biegłych oraz zbierania i przeprowadzania dowodów. W takim przypadku rzecznik może ograniczyć postępowanie wyjaśniające do ustalenia charakteru zarzutów postawionych obwinionemu w postępowaniu karnym oraz zebrania innych informacji, które uzna za niezbędne dla dalszego postępowania w sprawie.

8. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny ustala, czy obwiniony był nauczycielem mianowanym w chwili popełnienia czynu i czy nie nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

§ 19. Postępowanie wyjaśniające powinno być przeprowadzone bez nie uzasadnionej zwłoki. Wyniki postępowania rzecznik dyscyplinarny przedstawia organowi, który polecił wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

§ 20. 1. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego wskazują, iż obwiniony uchybił godności zawodu lub obowiązkowi nauczyciela, rzecznik dyscyplinarny sporządza wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i kieruje go do komisji wraz z aktami sprawy i teczką akt osobowych obwinionego.

2. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, stanowisko służbowe, miejsce pracy, miejsce i datę urodzenia, staż pracy pedagogicznej, wykształcenie, ostatnią ocenę pracy oraz datę mianowania obwinionego,
- 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności jego popełnienia,
- 3) proponowaną karę dyscyplinarną,
- 4) uzasadnienie oparte na wynikach postępowania wyjaśniającego,
- 5) wykaz zawierający imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę dyscyplinarną, jak również wyliczenie innych dowodów; do wykazu może być dołączony wniosek o zaniechanie wezwania świadków i odczytanie na rozprawie ich zeznań złożonych w toku postępowania wyjaśniającego,
- 6) datę i podpis rzecznika dyscyplinarnego przeprowadzającego postępowanie wyjaśniające.

§ 21. 1. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego nie potwierdzą popełnienia przez obwinionego zarzucanego przewinienia albo okaże się, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2—7, rzecznik dyscyplinarny umarza postępowanie wyjaśniające.

2. Postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego przesyła się osobom i organom, które zostały powiadomione o jego wszczęciu.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji

§ 22. 1. Po złożeniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący komisji wyznacza skład orzekający.

2. Skład orzekający rozpatruje wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego na posiedzeniu niejawnym, które powinno się odbyć w ciągu 7 dni od dnia otrzymania wniosku przez przewodniczącego komisji.

3. Na posiedzeniu niejawnym skład orzekający może wydać postanowienie o:

- 1) wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy,
- 2) odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego,
- 3) przekazaniu sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, w wyznaczonym przez skład orzekający terminie, wskazując kierunek, w jakim ma nastąpić uzupełnienie,

4) wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i równoczesnym jego zawieszeniu, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w § 3 ust. 1.

4. Odpisy postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu i jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony. Odpisy postanowień, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 2 i 4, doręcza się również organowi, przy którym działa komisja, dyrektorowi szkoły, w której zatrudniony jest obwiniony, albo organowi prowadzącemu szkołę, gdy obwinionym jest dyrektor szkoły.

5. Obwinionemu i jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, doręcza się, wraz z odpisem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy, odpis wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania.

6. Na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia.

§ 23. 1. Odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków nauczyciela powinno być wniesione w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.

2. Komisja na posiedzeniu niejawnym, które powinno odbyć się w terminie 7 dni od daty otrzymania odwołania, rozpatruje odwołanie nauczyciela, a w szczególności bada, czy powaga i wiarygodność zarzutów uzasadniają konieczność odsunięcia nauczyciela od obowiązków. Komisja wydaje postanowienie o utrzymaniu w mocy lub uchyleniu decyzji.

3. Komisja uchyla decyzję, o której mowa w ust. 1, jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego nie został potwierdzony zarzut popełnienia przewinienia, albo gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o wymierzenie kary określonej w art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w przypadku, o którym mowa w art. 83 ust. 3 ustawy.

5. Na postanowienie komisji organowi, który wydał decyzję, oraz nauczycielowi służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem komisji, która wydała postanowienie.

§ 24. 1. Zażalenie rzecznika dyscyplinarnego na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym odwoławcza komisja dyscyplinarna. Posiedzenie powinno odbyć się nie później niż w ciągu 14 dni od dnia złożenia zażalenia.

2. W razie uwzględnienia zażalenia, odwoławcza komisja dyscyplinarna wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i przekazuje akta sprawy przewodniczącemu właściwej komisji. Przepisy § 22 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

3. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego jest ostateczne. Przepis § 22 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4. Postanowienie komisji o przekazaniu sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego powinno wskazywać, w jakim kierunku ma nastąpić uzupełnienie postępowania.

5. Po uzupełnieniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa nowy wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo podtrzymuje poprzedni lub postępowanie wyjaśniające umarza. Przepis § 15 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 25. 1. Po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny i obwiniony lub jego obrońca mogą zgłaszać do komisji wnioski o dopuszczenie nowych dowodów lub powołanie biegłych. Wnioski powinny być uwzględnione, jeżeli okoliczności, których stwierdzeniu mają służyć powołane dowody, mogą mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Komisja może zarządzić wezwanie świadków i biegłych oraz przeprowadzić dowody nie wskazane we wnioskach.

2. Komisja obowiązana jest uwzględnić wniosek obwinionego lub jego obrońcy o wezwanie na rozprawę świadka, co do którego rzecznik dyscyplinarny wniósł o odczytanie jego zeznań zamiast wzywania na rozprawę.

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1, strony mogą zgłaszać do zamknięcia rozprawy.

§ 26. 1. O terminie rozprawy przewodniczący komisji zawiadamia na piśmie rzecznika dyscyplinarnego oraz wzywa na rozprawę:

- 1) obwinionego,
- 2) jego obrońcę,
- 3) świadków i biegłych.

2. Obwinionemu doręcza się wraz z wezwaniem na rozprawę pouczenie o przysługujących mu uprawnieniach i skutkach niestawiennictwa na rozprawę.

3. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę a dniem rozprawy upłynęło przynajmniej 14 dni. W razie niezachowania tego terminu na żądanie obwinionego lub jego obrońcy rozprawę odracza się.

4. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawę obwinionego, któremu wezwanie wraz z pouczeniem o przysługujących mu uprawnieniach i skutkach niestawiennictwa na rozprawę doręczono w terminie, o którym mowa w ust. 3, nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy.

5. W razie uznania niestawiennictwa obwinionego na rozprawę za usprawiedliwione, rozprawę odracza się oraz ustala nowy termin.

§ 27. Obwiniony i jego obrońca mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać wypisy i notatki do czasu rozpoczęcia rozprawy.

§ 28. 1. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony lub jego obrońca mogą zgłosić wniosek o wyłączenie członka składu orzekającego, jeżeli między nim a obwinionym zachodzą stosunki osobiste tego rodzaju, że mogłyby wywołać wątpliwość co do bezstronności tego członka, albo gdy zachodzą okoliczności wymienione w § 11 ust. 5.

2. Wniosek należy uwzględnić, w szczególności gdy:

- 1) członek składu orzekającego:
  - a) jest lub był małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego,
  - b) jest krewnym, powinowatym lub przetożonym obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego albo pozostaje w służbowej zależności od nich,
  - c) był świadkiem czynu, o który toczy się sprawa,
  - d) był lub pozostaje z obwinionym w sporze sądowym,
- 2) sprawa dotyczy bezpośrednio członka składu orzekającego.

3. Wniosek o wyłączenie członka składu orzekającego może być zgłoszony do czasu zamknięcia postępowania dowodowego w czasie rozprawy dyscyplinarnej.

4. Wyłączenie członka składu orzekającego od udziału w rozpoznaniu sprawy z przyczyn określonych w ust. 1 następuje również z urzędu oraz na żądanie członka zgłoszone przewodniczącemu komisji.

5. O wyłączeniu członka składu orzekającego decyduje komisja w składzie, o którym mowa w § 11. W składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału członek składu, którego dotyczy wyłączenie.

§ 29. 1. Przewodniczący składu orzekającego otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę.

2. Po otwarciu rozprawy przewodniczący składu orzekającego sprawdza obecność osób wezwanych i poleca świadkom przejście do osobnego pomieszczenia oraz umożliwia stronom zgłoszenie wniosków formalnych, po czym rzecznik dyscyplinarny odczytuje wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. W dalszej części rozprawy przeprowadza się postępowanie dowodowe, a w szczególności przesłuchuje obwinionego, wezwanych świadków i biegłych oraz w miarę potrzeby odczytuje protokoły przebiegu postępowania wyjaśniającego, jak również inne ważne dla sprawy akta i dokumenty.

3. Przed przystąpieniem do przesłuchania świadka lub biegłego przewodniczący uprzedza go o odpowie-

działności karnej za fałszywe zeznania. Każdego ze świadków przesłuchuje się osobno na sali rozpraw.

4. Obwiniony, jego obrońca i rzecznik dyscyplinarny mają prawo zadawać pytania świadkom i biegłym oraz wypowiadać się co do każdego zeznania świadka, opinii biegłego lub innego dowodu.

5. Jeżeli wyjaśnienia obwinionego, który na rozprawie przyznaje się do winy, nie budzą wątpliwości, skład orzekający za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je tylko w ograniczonym zakresie. Dotyczy to także przypadku, gdy w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny wyrok skazujący lub orzeczenie w sprawie o wykroczenia.

§ 30. 1. Skład orzekający jest obowiązany dążyć do wszechstronnego zbadania i wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy. W tym celu skład orzekający może dopuszczać wszelkie dowody, nawet nie powołane przez strony.

2. Jeżeli na rozprawie okaże się, że zachodzą istotne braki w materiale dowodowym, których na rozprawie uzupełnić nie można, skład orzekający wydaje postanowienie o uzupełnieniu materiału dowodowego przez rzecznika dyscyplinarnego, wskazując kierunek i termin uzupełnienia materiału.

§ 31. Przewodniczący składu orzekającego może przerwać rozprawę z ważnych powodów na czas nie dłuższy niż 21 dni. Jeżeli po przerwie skład orzekający uległ zmianie albo upłynęło więcej niż 21 dni, rozprawę prowadzi się od początku. Za zgodą stron można prowadzić rozprawę w dalszym ciągu.

§ 32. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obrońcy i obwinionemu. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny ponownie zabiera głos, należy również udzielić głosu obrońcy i obwinionemu, któremu przysługuje zawsze głos ostatni.

§ 33. 1. Po wysłuchaniu stron skład orzekający przystępuje niezwłocznie do narady.

2. W czasie narady i głosowania może być obecny tylko protokolant.

3. Głosowanie odbywa się osobno co do winy i co do kary. Przewodniczący składu orzekającego głosuje ostatni.

§ 34. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.

§ 35. 1. Skład orzekający orzeka według swego przekonania opartego na ocenie wszystkich dowodów ujawnionych w toku rozprawy.

2. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę okoliczności popełnienia przewinienia, stopień winy, szkodliwość społeczną przewinienia, a także zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu przewinienia.

3. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień, wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia łącznie.

4. Jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, skład orzekający jest związany ustaleniami sądu w zakresie winy.

§ 36. 1. Komisja wydaje orzeczenie:

- 1) o ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego winnym w całości lub w części popełnienia zarzucanego mu przewinienia i wymierza karę dyscyplinarną, albo
- 2) o uniewinnieniu, albo
- 3) o umorzeniu postępowania, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w § 4 ust. 1, albo gdy rzecznik dyscyplinarny odstępkuje od wniosku o ukaranie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, komisja wydaje orzeczenie o uniewinnieniu obwinionego.

§ 37. 1. Niezwłocznie po zakończeniu głosowania skład orzekający sporządza na piśmie orzeczenie dyscyplinarne, które powinno zawierać:

- 1) nazwę komisji oraz datę rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
- 2) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe członków składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego, obrońcy i protokolanta,
- 3) imię i nazwisko, stanowisko służbowe i miejsce pracy, miejsce i datę urodzenia obwinionego,
- 4) dokładne określenie przewinienia zarzucanego obwinionemu przez rzecznika dyscyplinarnego,
- 5) sentencję orzeczenia z określeniem zastosowanych przepisów prawa, przy czym sentencja orzeczenia orzekającego winę i wymierzającego karę powinna zawierać dokładne określenie przewinienia uznanego przez komisję za udowodnione,
- 6) pouczenie o terminie i trybie wniesienia odwołania do odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli.

2. Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego, nie wyłączając przegłosowanego, ma on jednak prawo złożyć na piśmie zdanie odrębne z uzasadnieniem.

§ 38. 1. Przewodniczący składu orzekającego ogłasza orzeczenie bezpośrednio po naradzie i przytacza ustnie najważniejsze jego motywy.

2. W wyjątkowych wypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone na czas nie dłuższy niż 7 dni, przed czym termin ogłoszenia powinien być podany na rozprawie.

3. W terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia skład orzekający sporządza na piśmie uzasadnienie orzeczenia. Uzasadnienie powinno zawierać wskazanie faktów, które skład orzekający uznał za udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym, a także przytoczenie okoliczności, które skład orzekający miał na względzie przy wymiarze kary.

4. Uzasadnienie orzeczenia podpisuje przewodniczący składu orzekającego.

5. Orzeczenie komisji wraz z uzasadnieniem doręcza się obwinionemu, jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, organowi, przy którym działa komisja, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz dyrektorowi szkoły, w której zatrudniony jest obwiniony, albo organowi prowadzącemu szkołę, jeżeli obwinionym jest dyrektor szkoły.

§ 39. 1. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać oznaczenie jej miejsca i czasu oraz osób w niej uczestniczących, zwięzłe podanie treści wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków, opinii biegłych i innych wyników postępowania dowodowego, przytoczenie wniosków i oświadczeń rzecznika dyscyplinarnego oraz obrońcy, jak również postanowienia składu orzekającego oraz w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu rozprawy, a także informację o jej wyniku. Protokół powinien być sporządzony w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia dyscyplinarnego.

2. Protokół podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

3. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony lub jego obrońca mogą żądać sprostowania lub uzupełnienia protokołu, dopóki akta sprawy znajdują się w komisji, która wydała orzeczenie. Przewodniczący składu orzekającego po wysłuchaniu protokolanta może zarządzić sprostowanie lub uzupełnienie protokołu. W razie nieuwzględnienia wniosku, żądanie sprostowania lub uzupełnienia rozpatruje skład orzekający w sprawie na posiedzeniu niejawnym. Postanowienie składu orzekającego jest ostateczne.

Rozdział 6

Postępowanie odwoławcze

§ 40. 1. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje prawo wniesienia odwołania. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

2. Odwołanie wnosi się na piśmie w dwóch egzemplarzach do komisji, która wydała orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Przewodniczący komisji przesyła niezwłocznie odwołanie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej wraz z aktami oraz stwierdzeniem, czy odwołanie zostało wniesione w terminie, a odpis odwołania — stronie przeciwnej. Może również ustosunkować się do argumentów przytoczonych w odwołaniu.

3. Odwołanie może być cofnięte aż do rozpoczęcia rozprawy w postępowaniu odwoławczym.

4. Orzeczenie komisji, od którego nie zostało w terminie wniesione odwołanie lub wniesione odwołanie cofnięte, jest prawomocne i podlega wykonaniu.

§ 41. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione w terminie:

- 1) wyznacza skład orzekający i kieruje sprawę na posiedzenie niejawne albo wyznacza rozprawę odwoławczą,
- 2) rozstrzyga o wezwaniu na rozprawę świadków i biegłych lub dopuszczeniu innych dowodów wskazanych w odwołaniu,
- 3) wydaje postanowienie o uzupełnieniu we wskazanym kierunku materiału dowodowego przez rzecznika dyscyplinarnego wyznaczonego przez organ, przy którym działa komisja, która wydała zaskarżone orzeczenie.

§ 42. 1. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej odrzuca odwołanie w razie stwierdzenia, że zostało wniesione przez osobę nieuprawnioną lub po upływie terminu określonego w § 40 ust. 2.

2. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej może przywrócić uchybiony termin do wniesienia odwołania na wniosek strony, jeżeli uzna, że uchybienie nastąpiło na skutek przeszkody przez nią nie zainicjowanej.

3. Wniosek o przywrócenie terminu składa się wraz z odwołaniem w trybie określonym w § 40 ust. 2 w terminie 7 dni od ustania przeszkody.

4. W razie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania stosuje się odpowiednio przepis § 41.

5. Na postanowienie przewodniczącego o odmowie przywrócenia terminu przysługuje stronie zażalenie w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, która rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Postanowienie komisji jest ostateczne.

§ 43. 1. Odwoławcza komisja dyscyplinarna może na posiedzeniu niejawnym postępowanie zawiesić, jeżeli zachodzą okoliczności określone w § 3 ust. 1, albo je umorzyć, gdy zachodzą okoliczności wymienione w § 4 ust. 1 pkt 3—7, lub też przekazać sprawę do ponownego rozpoznania komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, jeżeli naruszony został przepis § 11 ust. 4 i 5 lub § 28 ust. 1.

2. Na posiedzeniu niejawnym odwoławcza komisja dyscyplinarna może postanowienie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji dotyczące zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela utrzymać w mocy albo je uchylić i wydać nowe orzeczenie lub też przekazać sprawę komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

§ 44. 1. Odwoławczą rozprawę dyscyplinarną rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym przewodniczą-

cy lub inny członek składu orzekającego wyznaczony na sprawozdawcę przedstawia przebieg dotychczasowego postępowania dyscyplinarnego, treść zaskarżonego orzeczenia, przytoczone w odwołaniu zarzuty oraz okoliczności faktyczne sprawy, informuje strony o dopuszczonych dowodach oraz o rozstrzygnięciach w sprawie wezwania świadków i biegłych.

2. W toku rozprawy rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i obrońca mogą składać wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski ustnie lub na piśmie.

3. Przed zamknięciem rozprawy przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu, przy czym pierwszy głos przysługuje stronie, która wniosła odwołanie, a jeżeli odwołanie wniosły obie strony, pierwszy głos przysługuje obwinionemu lub jego obrońcy.

§ 45. 1. Odwoławcza komisja dyscyplinarna po przeprowadzeniu rozprawy utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie albo przekazuje sprawę komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

2. Wydanie orzeczenia na niekorzyść obwinionego może nastąpić jedynie w razie odwołania wniesionego przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. Jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji dotyczyło kilku obwinionych w sprawie, odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla zaskarżone orzeczenie i wydaje nowe orzeczenie na korzyść współobwinionych, choćby nie wnieśli odwołań, jeżeli je uchylili i wydała orzeczenie na korzyść obwinionego, który wniósł odwołanie, a te same względy przemawiają za uchYLENIEM i zmianą na korzyść pozostałych współobwinionych.

§ 46. Orzeczenie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest prawomocne z chwilą jego ogłoszenia.

§ 47. Przepisy dotyczące postępowania przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed odwoławczą komisją dyscyplinarną, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

Rozdział 7

Wykonywanie orzeczeń dyscyplinarnych i zacieranie kar dyscyplinarnych

§ 48. 1. Prawomocne orzeczenie komisji podlega wykonaniu przez dyrektora szkoły, a w stosunku do dyrektora szkoły — przez organ prowadzący szkołę.

2. Wykonując prawomocne orzeczenie komisji organ, o którym mowa w ust. 1:

1) włącza do akt osobowych ukaranego nauczyciela odpis orzeczenia o ukaraniu albo usuwa z akt osobowych wszelkie dokumenty dotyczące postępowania dyscyplinarnego w przypadku uniewinnienia nauczyciela lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego,

2) rozwiązuje stosunek pracy w przypadku orzeczenia kary zwolnienia z pracy, przy czym rozwiązanie stosunku pracy następuje z końcem miesiąca, w którym organ otrzymał prawomocne orzeczenie dyscyplinarne,

3) stwierdza wygaśnięcie stosunku pracy z mocy prawa w przypadku orzeczenia kary zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie trzech lat od ukarania lub kary wydalenia z zawodu nauczycielskiego, przy czym wygaśnięcie stosunku pracy następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

§ 49. 1. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1—3, podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela ulega zniszczeniu, po upływie 3 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie był on karany dyscyplinarnie lub sądownie.

2. Organ, o którym mowa w § 48 ust. 1, wykonuje czynności wymienione w ust. 1 oraz zawiadamia ukaranego nauczyciela o zatarciu kary i zniszczeniu orzeczenia o ukaraniu, dołączonego do jego akt osobowych.

3. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej uważa się ją za niebyłą.

Rozdział 8

Rewizja nadzwyczajna

§ 50. 1. Podanie o wniesienie rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia, o której mowa w art. 77 ust. 3 ustawy, może złożyć ukarany, jego obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci ukaranego — jego małżonek, krewny lub powinowaty w linii prostej albo rodzeństwo. Podanie składa się do właściwego ministra lub do naczelnego organu związku zawodowego zrzeszającego nauczycieli.

2. Podanie można wnieść tylko raz i tylko do jednego z organów wymienionych w ust. 1.

3. Jeżeli podanie o wniesienie rewizji nadzwyczajnej zostało załatwione odmownie, ponowne podanie oparte na tych samych zarzutach pozostawia się bez rozpoznania.

§ 51. 1. Rewizję nadzwyczajną rozpatruje odwoławcza komisja dyscyplinarna w składzie pięcioosobowym.

2. Niedopuszczalna jest rewizja nadzwyczajna od orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej wydanego w następstwie rewizji nadzwyczajnej.

§ 52. Do postępowania w trybie rewizji nadzwyczajnej stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed odwoławczą komisją dyscyplinarną, z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozdziału.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 53. 1. Obsługę komisji zapewnia organ, przy którym ta komisja działa.

2. Organ zatrudniający nauczyciela powołanego do pełnienia funkcji w komisji udziela mu — na wniosek przewodniczącego komisji — zwolnienia od pracy na czas niezbędny do pełnienia funkcji w komisji.

3. Członkom komisji, rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu, którego uwolniono od winy i kary, jego obrońcy będącemu nauczycielem lub nauczycielem emerytowanym oraz świadkom i innym osobom wezwanym przez komisję na rozprawę przysługuje równowartość zarobku utraconego w związku z udziałem w rozprawie oraz zwrot kosztów przejazdu.

4. Poniesione wydatki w toku postępowania wyjaśniającego oraz w postępowaniu przed komisją pokrywa organ, przy którym działa komisja.

5. Do kosztów postępowania należą:

- 1) wydatki na doręczenie wezwań i innych pism,
- 2) należności świadków i biegłych według zasad obowiązujących w postępowaniu administracyjnym,
- 3) wydatki, o których mowa w ust. 3,

4) inne koszty, które organ, przy którym działa komisja, zaliczył do kosztów postępowania bezpośrednio związanych z rozpoznaniem sprawy.

§ 54. Wzywanie i przesłuchiwanie świadków i biegłych w toku postępowania wyjaśniającego i przed komisją odbywa się w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

§ 55. Akta postępowania dyscyplinarnego przechowywane są przez okres 30 lat od zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

§ 56. Komisje dyscyplinarne pierwszej instancji przesyłają kopie wniosków rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz wydanych orzeczeń do właściwej komisji dyscyplinarnej drugiej instancji.

§ 57. Kadencja komisji, trwająca w chwili wejścia w życie rozporządzenia, upływa po 6 miesiącach od dnia jego ogłoszenia.

§ 58. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1982 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 26, poz. 193).

§ 59. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *M. Handke*